

Regeringskansliet
Justitiedepartementet
103 33 Stockholm

Datalagring – brottsbekämpning och integritet (SOU 2017:75), Ju2017/07896/Å

Inledning

Tillgången till uppgifter om elektronisk kommunikation kan ofta vara av direkt betydelse för en effektiv brottsbekämpning i samhället. Samtidigt innebär en lagring av sådana uppgifter ofrånkomligen ett integritetsintrång för den enskilde. Tingsrättens yttrande över betänkandet avser särskilt förslagets förenlighet med EU-rätten såsom den uttolkats i Tele2-domen.

Allmänt

Tingsrätten ställer sig bakom betänkandet i huvudsak och anser att förslagen i stort överensstämmer med EU-rätten såsom den uttolkats i Tele2-domen. En positiv utveckling är förslaget om att göra vissa bestämmelser teknikneutrala. Det främjar enligt tingsrätten ett långsiktigt hållbart regelverk.

Flertalet av de uppgifter som nu tas bort från lagringsskyldigheten bedöms vara av mindre integritetskränkande karaktär. Omfattningen av den föreslagna lagringsskyldigheten kommer dock att innebära att flertalet integritetskänsliga uppgifter som huvudregel lagras. En lagringsskyldighet och en efterföljande tillgång till lagrade uppgifter innebär ofrånkomligen en inskränkning av de rättigheter som fastslås i bl.a. EU:s rättighetsstadga. Sådana inskränkningar får enligt Tele2-domen bara göras om de är proportionella och strängt nödvändiga. Samtidigt är

ofta uppgifter som är integritetskänsliga av avgörande betydelse för den brottsbekämpande verksamheten.

Tingsrätten lämnar mot denna bakgrund följande synpunkter.

Abonnemangsuppgifter och ip-adresser (kap 12.2)

Tingsrätten anser att det är något oklart om uppgift om ip-adresser omfattas av Tele2-domen eller inte. För att överbrygga framtida tolkningssvårigheter hos leverantörerna ställer sig tingsrätten emellertid positiv till att utredningen tagit ställning i denna fråga. Frågan bör också särskilt lyftas fram i det kommande lagstiftningsarbetet.

Modell för lagringsskyldighet (kap 12.5)

Tingsrätten delar utredningens uppfattning om att EU-domstolens uttalande om riktad lagring i Tele2-domen (se punkten 108-111) endast utgör ett förslag på hur en modell för lagring av uppgifter om elektronisk kommunikation kan se ut. En sådan lagring framstår för svenskt vidkommande varken som lämplig eller proportionerlig. Tingsrätten instämmer i utredarens bedömning att en modell med begränsad lagringsskyldighet får anses vara mest lämplig.

Innebörden av en begränsad lagringsskyldighet (kap 12.6)

Enligt förslaget ska inte längre uppgifter om elektronisk kommunikation som går via en fast nätanslutningspunkt lagras. I takt med en snabb teknisk utveckling är det sannolikt att detta kommer leda till förändrade lagringsbehov. Som anförs i det särskilda yttrandet av Ahlqvist m.fl. kan också gränsen mellan fast och mobil nätanslutningspunkt komma att suddas ut och medföra tolkningssvårigheter. Det är också möjligt att begränsningen leder till förändrade brottsmönster framöver.

När det gäller uppgifter om utrustningsidentitet och lokaliseringssuppgift vid meddelandehantering föreslås att dessa inte ska omfattas av lagringsskyldigheten, vilket överensstämmer med EU-rätten. Även i denna del kan det uppstå förändrade lagringsbehov i framtiden.

Mot bakgrund av det ovan anförda ifrågasätter tingsrätten, väl medveten om de svårigheter som finns i detta avseende, om angivna förslag främjar ett långsiktigt och hållbart regelverk i dessa delar.

En differentierad lagringstid (kap 12.7)

I betänkandet föreslås att en uppgift vid internetåtkomst som identifierar den utrustning där kommunikationen slutligen avskiljs ska lagras i sex månader. Tingsrätten anser att en sådan uppgift vid mobil internetåtkomst i princip utgör en lokaliseringsuppgift som i sig är mer integritetskänslig än andra uppgifter med motsvarande lagringstid. Lagringstiden för övriga lokaliseringsuppgifter har föreslagits vara två månader. Mot denna bakgrund efterfrågar tingsrätten en utförligare analys huruvida sex månaders lagringstid kan anses uppfylla EU-rättens krav på bl.a. proportionalitet.

Trafik- och lokaliseringsuppgifter (kap 12.8)

Tele2-domen föreskriver att beslut om tillgång till uppgift om elektronisk kommunikation ska fattas av en domstol eller oberoende myndighet. Utredaren har föreslagit att åklagare ska fatta beslut enligt IHL. I betänkandet har utredaren analyserat begreppet oberoende myndighet utifrån huvudsakligen svensk rätt. Eftersom utredarens uppdrag är att göra de svenska reglerna förenliga med EU-rätten efterfrågar tingsrätten en mer utförlig analys huruvida den svenska åklagarmyndigheten kan anses utgöra en sådan oberoende myndighet som EU-rätten föreskriver.

I handläggningen av ärendet har deltagit lagmannen Johan Kvart, chefsrådmannen Peter Broberg samt rådmännen Henrik Andersson och Maria Ceder. Föredragande har varit tingsfiskalerna Sara Persson och Johannes Aronsson.

Johan Kvart

Sara Persson/Johannes Aronsson